ΑΠΌΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΊΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 12ης Μαΐου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους – Κανονισμοί (ΕΚ) 338/97 και 865/2006 – Χαβιάρι από είδη οξυρρύγχου – Εισαγωγή στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσωπικών και οικιακών αντικειμένων – Άδεια εισαγωγής – Παρέκκλιση – Ανώτατη ποσότητα 125 γραμμαρίων κατ' άτομο – Υπέρβαση – Πρόθεση δωρεάς προς τρίτο»

Στην υπόθεση C-87/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesfinanzhof (Ομοσπονδιακό Φορολογικό Δικαστήριο, Γερμανία) με απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 19 Φεβρουαρίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

Hauptzollamt B

κατά

XY,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Kumin, πρόεδρο τμήματος, A. Arabadjiev (εισηγητή), πρόεδρο του δευτέρου τμήματος, και T. von Danwitz, δικαστή,

γενικός εισαγγελέας: J. Richard de la Tour

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– το Hauptzollamt B, εκπροσωπούμενο από την A. Wollschläger,

– η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Möller και την S. Eisenberg,

– η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vláčil καθώς και από την L. Dvořáková,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους C. Hermes και R. Tricot,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 338/97 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους (ΕΕ 1997, L 61, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1320/2014 της Επιτροπής, της 1ης Δεκεμβρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 361, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός 338/97), και του άρθρου 57, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού (ΕΚ) 865/2006 της Επιτροπής, της 4ης Μαΐου 2006, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού 338/97 (ΕΕ 2006, L 166, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/870 της Επιτροπής, της 5ης Ιουνίου 2015 (ΕΕ 2015, L 142, σ. 3) (στο εξής: κανονισμός 865/2006).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Hauptzollamt B (κεντρικού τελωνείου Β, Γερμανία) και της XY με αντικείμενο την κατάσχεση έξι κουτιών χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου βάρους 50 γραμμαρίων (g) έκαστο, επειδή η ενδιαφερόμενη δεν προσκόμισε άδεια εισαγωγής τους κατά την είσοδό της στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

3 Η Σύμβαση για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση, η οποία υπογράφηκε στην Ουάσινγκτον στις 3 Μαρτίου 1973 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 993, αριθ. I-14537, στο εξής: CITES), αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει ότι το διεθνές εμπόριο των περιλαμβανόμενων στα προσαρτήματά της ειδών, καθώς και μερών ή προϊόντων αυτών, δεν θίγει τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και στηρίζεται σε μια βιώσιμη χρησιμοποίηση των άγριων ειδών.

4 Η εν λόγω Σύμβαση, στην οποία η Ένωση έγινε συμβαλλόμενο μέρος στις 8 Ιουλίου 2015, τέθηκε σε εφαρμογή στην Ένωση από 1ης Ιανουαρίου 1984 δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 3626/82 του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1982, για την εφαρμογή στην Κοινότητα της σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (ΕΕ 1982, L 384, σ. 1). Ο εν λόγω κανονισμός καταργήθηκε με τον κανονισμό 338/97, ο οποίος, όπως ορίζει το άρθρο του 1, δεύτερο εδάφιο, εφαρμόζεται τηρουμένων των σκοπών, των αρχών και των διατάξεων της CITES.

5 Κατά το ψήφισμα της Συνδιάσκεψης των Μερών 13.7 (Rev. CoP17) σχετικά με τον έλεγχο του εμπορίου σε αντικείμενα προσωπικής και οικιακής χρήσεως:

«[…]

Η Συνδιάσκεψη των Μερών της [CITES]

1. Αποφασίζει ότι ως “προσωπικά αντικείμενα ή είδη οικιακής χρήσης”, κατά το άρθρο VII, παράγραφος 3, νοούνται τα δείγματα τα οποία:
   a) βρίσκονται στην κατοχή ή στην κυριότητα ορισμένου προσώπου για ιδιωτική του χρήση και όχι για εμπορικούς σκοπούς·
   b) έχουν αποκτηθεί νομίμως, και
   c) κατά τον χρόνο της εισαγωγής, της εξαγωγής ή της επανεξαγωγής:
      i) φοριούνται, μεταφέρονται ή περιλαμβάνονται στις προσωπικές αποσκευές, ή
      ii) αποτελούν μέρος οικοσκευής υπό μετακόμιση.

[…]

3. Συμφωνεί ότι τα Μέρη:

   […]
   b) δεν θα απαιτούν άδειες εξαγωγής ή εισαγωγής ή πιστοποιητικά επανεξαγωγής για προσωπικά αντικείμενα ή είδη οικιακής χρήσης που αποτελούν νεκρά δείγματα, μέρη ή προϊόντα ειδών του προσαρτήματος II εκτός από:

      […]
      iv) τα ακόλουθα δείγματα, όταν η ποσότητα υπερβαίνει τα καθορισθέντα όρια:

         – χαβιάρι από είδη οξυρρύγχου (Acipenseriformes spp.) – μέχρι 125 γραμμάρια κατ’ άτομο, σε δοχείο το οποίο φέρει σήμανση σύμφωνα με το ψήφισμα 12.7 (Rev. CoP17)·

[…]».

6 Το παράρτημα 1 του ψηφίσματος, με τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές για την ερμηνεία των προσωπικών αντικειμένων ή ειδών οικιακής χρήσης», προβλέπει τα εξής:

«[…]

Ορισμός των προσωπικών αντικειμένων ή ειδών οικιακής χρήσης

8. Τα δείγματα πρέπει να βρίσκονται στην κατοχή ή στην κυριότητα ορισμένου προσώπου για ιδιωτική του χρήση και όχι για εμπορικούς σκοπούς, όπερ αποκλείει τη χρήση για πρόσκτηση εμπορικού κέρδους, την πώληση, την επίδειξη για εμπορικούς σκοπούς, τη φύλαξη για πώληση, την προσφορά για πώληση ή τη μεταφορά για πώληση.

[…]»

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 338/97

7 Η αιτιολογική σκέψη 12 του κανονισμού 338/97 έχει ως εξής:

«[Εκτιμώντας] ότι, προκειμένου να πραγματοποιούνται αποτελεσματικοί έλεγχοι και να διευκολυνθούν οι τελωνειακές διατυπώσεις, πρέπει να ορισθούν τελωνειακά γραφεία με εκπαιδευμένο προσωπικό που θα επιφορτιστεί με τη διεκπεραίωση των αναγκαίων διατυπώσεων και των αντίστοιχων ελέγχων κατά την εισαγωγή στην [Ένωση], προκειμένου να τους δίνεται τελωνειακός προορισμός κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα [ΕΕ 1992, L 302, σ. 1)] ή κατά την εξαγωγή ή την επανεξαγωγή από αυτήν· ότι πρέπει, επίσης, να διαθέτουν εγκαταστάσεις που να εξασφαλίζουν την πρέπουσα φύλαξη και μεταχείριση των ζώντων δειγμάτων».

8 Το άρθρο 1 του κανονισμού 338/97 ορίζει τα εξής:

«Στόχος του παρόντος κανονισμού είναι να προστατευθούν τα είδη της άγριας πανίδας και χλωρίδας και να εξασφαλιστεί η διατήρησή τους με τον έλεγχο του εμπορίου τους σύμφωνα με τα ακόλουθα άρθρα.

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται τηρουμένων των στόχων, των αρχών και των διατάξεων της σύμβασης που ορίζεται στο άρθρο 2.»

9 Το άρθρο 2 του ως άνω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

[…]

ι) “προσωπικά ή οικιακά αντικείμενα”: τα νεκρά δείγματα, τα μέρη δειγμάτων και τα παράγωγα προϊόντα που ανήκουν σε ιδιώτη και αποτελούν ή θα αποτελέσουν μέρος των συνήθων προσωπικών του και οικιακών του αντικειμένων·

[…]

κ) “δείγμα”: κάθε ζων ή νεκρό ζώο ή φυτό των ειδών των παραρτημάτων Α έως Δ, ή κάθε μέρος ή προϊόν που λαμβάνεται από αυτά, είτε είναι ενσωματωμένο σε άλλα εμπορεύματα είτε όχι καθώς και οποιοδήποτε άλλο εμπόρευμα εφόσον από τα δικαιολογητικά, τη συσκευασία ή ένα σήμα ή ετικέτα ή από οποιαδήποτε άλλη αιτία προκύπτει ότι πρόκειται για μέρη ή προϊόντα ζώων ή φυτών των ειδών αυτών, εκτός εάν τα μέρη ή τα προϊόντα αυτά εξαιρούνται ρητώς, με σχετική ένδειξη στο οικείο παράρτημα, από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κανονισμού ή των διατάξεων που αφορούν το παράρτημα στο οποίο είναι εγγεγραμμένο το συγκεκριμένο είδος.

[…]»

10 Το άρθρο 4, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Η εισαγωγή στην [Ένωση] δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Β εξαρτάται από τη διεξαγωγή των αναγκαίων επαληθεύσεων και από την προηγούμενη προσκόμιση, στο μεθοριακό τελωνείο εισαγωγής, άδειας εισαγωγής που εκδίδεται από διαχειριστικό όργανο του κράτους μέλους προορισμού.»

11 Το άρθρο 7 του ίδιου κανονισμού προβλέπει, στην παράγραφο 3, με τίτλο «Προσωπικά και οικιακά είδη», τα εξής:

«Κατά παρέκκλιση των άρθρων 4 και 5, οι διατάξεις των εν λόγω άρθρων δεν εφαρμόζονται στα νεκρά δείγματα ή στα μέρη και προϊόντα που λαμβάνονται από δείγματα ειδών των παραρτημάτων Α έως Δ, όταν πρόκειται για προσωπικά ή οικιακά αντικείμενα που εισάγονται στην [Ένωση] ή εξάγονται ή επανεξάγονται από την [Ένωση] σύμφωνα με τις διατάξεις που θεσπίζει η Επιτροπή. […]»

12 Το άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 338/97 ορίζει ειδικότερα ότι τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη προκειμένου να επιβάλλονται κυρώσεις για παραβάσεις του κανονισμού, μεταξύ άλλων και για την εισαγωγή στην Ένωση δειγμάτων χωρίς την κατάλληλη άδεια ή το κατάλληλο πιστοποιητικό, πρέπει να είναι «ανάλογα με τη φύση και τη σοβαρότητα της παράβασης και [να] περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικές με την κατάσχεση και, ενδεχομένως, τη δήμευση των δειγμάτων».

13 Στο παράρτημα Β του εν λόγω κανονισμού περιλαμβάνονται οι «Acipenseriformes spp. (II) [Οξύρρυγχοι και πολυόδοντες] (Εκτός των ειδών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Α)».

Ο κανονισμός 865/2006

14 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 2 και 6 του κανονισμού 865/2006 έχουν ως εξής:

«(1) Απαιτείται να θεσπιστούν διατάξεις για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97 και για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις διατάξεις της [CITES] […]

(2) Για να εξασφαλισθεί η ενιαία εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97, είναι απαραίτητο να καθορισθούν αναλυτικά προϋποθέσεις και κριτήρια για την εξέταση των αιτήσεων έκδοσης αδειών και πιστοποιητικών και για την έκδοση, ισχύ και χρήση των εν λόγω εγγράφων. Συνεπώς, είναι σκόπιμο να καθορισθούν υποδείγματα εντύπων για έκαστο των ως άνω εγγράφων.

[…]

(6) Είναι απαραίτητο να καθοριστούν διαδικασίες σήμανσης ορισμένων δειγμάτων ειδών ώστε να διευκολυνθεί η ταυτοποίησή τους και να διασφαλιστεί η εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97.»

15 Κατά το άρθρο 9 του κανονισμού 865/2006:

«Με την επιφύλαξη των άρθρων 31, 38, 44β, 44θ και 44ιστ για κάθε αποστολή δειγμάτων που αποτελούν τμήμα ενός συνολικού φορτίου εκδίδεται χωριστή άδεια εισαγωγής, γνωστοποίηση εισαγωγής, άδεια εξαγωγής ή πιστοποιητικό επανεξαγωγής.»

16 Το άρθρο 57 του ως άνω κανονισμού, με τίτλο «Εισαγωγή και επανεισαγωγή στην [Ένωση] προσωπικών ή οικιακών αντικειμένων», ορίζει τα εξής:

«1. Η παρέκκλιση από το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97 για προσωπικά ή οικιακά αντικείμενα, που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 3 του εν λόγω κανονισμού, δεν ισχύει για δείγματα τα οποία χρησιμοποιούνται για πρόσκτηση εμπορικού κέρδους, πωλούνται, επιδεικνύονται για εμπορικούς σκοπούς, φυλάσσονται για πώληση, προσφέρονται για πώληση ή μεταφέρονται για πώληση.

[…]

3. Για την πρώτη εισαγωγή στην [Ένωση] προσωπικών ή οικιακών αντικειμένων, συμπεριλαμβανομένων και κυνηγετικών τροπαίων, από πρόσωπο με συνήθη τόπο διαμονής στην [Ένωση], η οποία αφορά δείγματα ειδών του παραρτήματος Β του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97, δεν απαιτείται η υποβολή στο τελωνείο άδειας εισαγωγής εφόσον υποβληθούν το πρωτότυπο εγγράφου εξαγωγής ή επανεξαγωγής και αντίγραφο αυτού.

[…]

4. Για την επανεισαγωγή στην [Ένωση] προσωπικών ή οικιακών αντικειμένων, συμπεριλαμβανομένων και κυνηγετικών τροπαίων, από πρόσωπο με συνήθη διαμονή στην [Ένωση], η οποία αφορά δείγματα ειδών του παραρτήματος Α ή Β του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97 δεν απαιτείται υποβολή στο τελωνείο άδειας εισαγωγής όταν υποβάλλεται ένα από τα ακόλουθα:

α) το επικυρωμένο από το τελωνείο “αντίγραφο για τον κάτοχο” (έντυπο αριθ. 2) κοινοτικής άδειας εισαγωγής ή εξαγωγής που έχει χρησιμοποιηθεί προγενέστερα·

β) το αντίγραφο (επαν)εξαγωγής που αναφέρεται στην παράγραφο 3·

γ) στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα δείγματα αποκτήθηκαν στην [Ένωση].

5. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 3 και 4, δεν απαιτείται η προσκόμιση εγγράφου (επαν)εξαγωγής ή άδειας εισαγωγής για την εισαγωγή ή επανεισαγωγή στην [Ένωση] των ακόλουθων ειδών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Β του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97:

α) χαβιάρι από είδη οξυρρύγχου (Acipenseriformes spp.), μέχρι ανώτατη ποσότητα 125 γραμμαρίων κατ’ άτομο, σε δοχεία τα οποία σημαίνονται ατομικά […]

[…]».

Το γερμανικό δίκαιο

17 Κατά το άρθρο 51, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, του Bundesnaturschutzgesetz (ομοσπονδιακού νόμου για την προστασία της φύσης), αν, στο πλαίσιο τελωνειακού ελέγχου, διαπιστωθεί ότι ζώα ή φυτά εισάγονται ή εξάγονται χωρίς τις προβλεπόμενες άδειες ή άλλα αναγκαία έγγραφα, κατάσχονται από τις τελωνειακές αρχές.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

18 Τον Δεκέμβριο του 2015 η XY εισήλθε στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης μέσω του αεροδρομίου του Ντίσελντορφ (Γερμανία), έχοντας στην κατοχή της έξι μεταλλικά κουτιά που περιείχαν έκαστο 50 g χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου, χωρίς να διαθέτει την άδεια εισαγωγής που προβλέπει το άρθρο 51, παράγραφος 2, του ομοσπονδιακού νόμου για την προστασία της φύσης.

19 Κατόπιν της κατασχέσεως των κουτιών αυτών από το κεντρικό τελωνείο Β, η XY άσκησε προσφυγή ενώπιον του Finanzgericht Düsseldorf (φορολογικού δικαστηρίου Ντίσελντορφ, Γερμανία). Το δικαστήριο αυτό δέχθηκε εν μέρει την προσφυγή, κρίνοντας ότι, μολονότι τα αυγά οξυρρύγχου υπάγονται στο παράρτημα Β του κανονισμού 338/97 και για την εισαγωγή τους απαιτείται, ως εκ τούτου, άδεια εισαγωγής, εντούτοις η κατάσχεση ήταν παράνομη καθόσον το κεντρικό τελωνείο Β θα έπρεπε να είχε επιτρέψει στην XY να κρατήσει δύο από τα έξι κουτιά χαβιαριού, με συνολικό περιεχόμενο που δεν υπερέβαινε σε ποσότητα τα 125 g, τα οποία η ίδια δεν προόριζε για εμπορικούς σκοπούς, δεδομένου ότι είχε την πρόθεση να τα δωρίσει στα παιδιά της ή να τα καταναλώσει.

20 Το κεντρικό τελωνείο Β άσκησε αναίρεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, υποστηρίζοντας ότι, σε περίπτωση υπέρβασης της ανώτατης ποσότητας των 125 g που προβλέπεται στο άρθρο 57, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού 865/2006, πρέπει να κατάσχεται ολόκληρη η ποσότητα του μεταφερόμενου χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου και όχι μόνο η υπερβάλλουσα ποσότητα. Επιπλέον, αμφισβήτησε ότι τα κουτιά με χαβιάρι από είδη οξυρρύγχου τα οποία εισήγαγε κατ' αυτόν τον τρόπο η XY μπορούν να χαρακτηριστούν ως «προσωπικά ή οικιακά αντικείμενα», κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ι′, του κανονισμού 338/97, δεδομένου ότι προορίζονταν να δοθούν ως δώρο σε τρίτο.

21 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στο άρθρο 57, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού 865/2006, κατά το μέτρο που, πέραν του ότι η διάταξη αυτή δεν τυγχάνει ομοιόμορφης ερμηνείας και εφαρμογής εντός των κρατών μελών, ο σκοπός του εν λόγω κανονισμού καθώς και του κανονισμού 338/97 και της CITES, ήτοι η προστασία των απειλούμενων ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας, συνηγορεί υπέρ στενής ερμηνείας υπό την έννοια ότι, σε περίπτωση υπέρβασης της ανώτατης ποσότητας των 125 g, η αρμόδια τελωνειακή αρχή θα πρέπει να προβαίνει σε κατάσχεση ολόκληρης της ποσότητας του εισαχθέντος χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου. Εντούτοις, τόσο η έλλειψη κυρωτικού χαρακτήρα της συγκεκριμένης διάταξης όσο και η ερμηνεία της κατ' αναλογία προς το άρθρο 23, παράγραφος 2, και το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΚ) 1186/2009 του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2009, για τη θέσπιση του κοινοτικού καθεστώτος τελωνειακών ατελειών (ΕΕ 2009, L 324, σ. 23), τα οποία προβλέπουν αντιστοίχως την αξία και τις ποσότητες μέχρι τις οποίες χορηγείται τελωνειακή ατέλεια από τους εισαγωγικούς δασμούς όσον αφορά τα εμπορεύματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, δικαιολογούν λιγότερο στενή ερμηνεία με βάση την οποία θα πρέπει να κατάσχεται μόνον η υπερβάλλουσα ποσότητα του εισαχθέντος χαβιαριού.

22 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το αν χωρεί ερμηνεία του άρθρου 2, στοιχείο ι′, του κανονισμού 338/97 η οποία να αποκλείει τη δυνατότητα να χαρακτηριστούν τα εισαχθέντα από την XY κουτιά χαβιαριού ως «προσωπικά ή οικιακά αντικείμενα», για τον λόγο ότι αυτή δήλωσε ότι έχει την πρόθεση να τα δωρίσει σε τρίτο. Ως προς το ζήτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, αφενός, ότι από το γράμμα της ως άνω διάταξης και του άρθρου 57, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού 865/2006 ουδόλως προκύπτει ότι η έννοια «προσωπικά ή οικιακά αντικείμενα» έχει εφαρμογή μόνον όταν ο εισαγωγέας του επίμαχου

δείγματος το χρησιμοποιεί ή το καταναλώνει ο ίδιος και, αφετέρου, ότι στη διαφορά της κύριας δίκης κανένα στοιχείο δεν αποδεικνύει ότι η XY κατείχε τα εν λόγω κουτιά για εμπορικούς σκοπούς. Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει επίσης ότι ενδέχεται να είναι δυσχερής για τις τελωνειακές αρχές η αξιόπιστη εξακρίβωση των προθέσεων του εισαγωγέα. Επιπλέον, είναι παράλογο να επιτρέπεται η εισαγωγή δείγματος όταν αυτό πρόκειται να καταναλωθεί όντως από τον εισαγωγέα και να απαγορεύεται όταν πρόκειται να καταναλωθεί από τρίτο.

23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesfinanzhof (Ομοσπονδιακό Φορολογικό Δικαστήριο, Γερμανία) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 57, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού 865/2006 […] την έννοια ότι πρέπει να επιτρέπεται σε εισαγωγέα που μεταφέρει χαβιάρι από είδη οξυρρύγχου (*Acipenseriformes spp.*) συνολικής ποσότητας άνω των 125 g σε δοχεία τα οποία σημαίνονται ατομικά και δεν προσκομίζει ως προς αυτά ούτε έγγραφο (επαν)εξαγωγής ούτε άδεια εισαγωγής να κρατήσει ποσότητα μέχρι 125 g, εφόσον η εισαγωγή δεν γίνεται για κανέναν από τους αναφερόμενους στο άρθρο 57, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 865/2006 σκοπούς;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ερώτημα αυτό:

Περιλαμβάνονται στα προσωπικά και οικιακά αντικείμενα κατά την έννοια του άρθρου 7, σημείο 3, του κανονισμού 338/97 τα δείγματα που εισάγονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης ακόμη και όταν ο εισαγωγέας δηλώνει κατά το χρονικό σημείο της εισαγωγής ότι επιθυμεί κατόπιν αυτής να τα δωρίσει σε άλλα πρόσωπα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

24 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το οποίο πρέπει να εξεταστεί πρώτο, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν, κατ' ορθή ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 338/97, το χαβιάρι από είδη οξυρρύγχου μπορεί να θεωρηθεί, κατά την εισαγωγή του στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, ως «προσωπικό ή οικιακό αντικείμενο», κατά την έννοια της λόγω διάταξης, όταν προορίζεται να προσφερθεί ως δώρο σε τρίτο, και αν ως εκ τούτου μπορεί να ισχύσει για αυτό η προβλεπόμενη στην ως άνω διάταξη παρέκκλιση από την υποχρέωση του εισαγωγέα να προσκομίσει άδεια εισαγωγής.

25 Κατά πάγια νομολογία, για την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αυτή αποτελεί μέρος [απόφαση της 2ας Ιουλίου 2020, Magistrat der Stadt Wien (Κρικητός), C-477/19, EU:C:2020:517, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

26 Ως προς το ζήτημα αυτό επισημαίνεται, πρώτον, ότι, δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 338/97, η υποχρέωση προσκόμισης άδειας εισαγωγής δεν ισχύει για την εισαγωγή στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης νεκρών δειγμάτων ή μερών και προϊόντων που λαμβάνονται από δείγματα ειδών των παραρτημάτων Α έως Δ του κανονισμού αυτού, όταν πρόκειται για προσωπικά ή οικιακά αντικείμενα.

27 Κατά τον ορισμό του άρθρου 2, στοιχείο ι΄, του κανονισμού 338/97, ως «προσωπικά ή οικιακά αντικείμενα» νοούνται τα νεκρά δείγματα, τα μέρη δειγμάτων και τα παράγωγα προϊόντα που ανήκουν σε ιδιώτη και αποτελούν ή θα αποτελέσουν μέρος των συνήθων προσωπικών του και οικιακών του αντικειμένων.

28 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από το γράμμα της ως άνω διάταξης δεν μπορεί να συναχθεί κατά τρόπο αδιαμφισβήτητο αν αναγκαία προϋπόθεση για την εφαρμογή της έννοιας των «προσωπικών ή οικιακών αντικειμένων» είναι η χρήση ή η κατανάλωση, από τον ίδιο τον εισαγωγέα, των νεκρών δειγμάτων, των μερών δειγμάτων ή των παράγωγων προϊόντων τους.

29 Πράγματι, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ο εισαγωγέας ο οποίος έχει τα ως άνω αντικείμενα στην κατοχή ή στην κυριότητά του για προσωπική χρήση να τα μεταβιβάσει άνευ ανταλλάγματος σε τρίτο ως δώρα, αντί να τα κρατήσει για αυστηρά δική του χρήση.

30 Δεύτερον, όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται ο κανονισμός 338/97, υπενθυμίζεται ότι αυτός έχει εφαρμογή, όπως διευκρινίζεται στο άρθρο του 1, δεύτερο εδάφιο, τηρουμένων των σκοπών, των αρχών και των διατάξεων της CITES στην οποία η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος και, ως εκ τούτου, το Δικαστήριο δεν μπορεί να παραβλέψει τους σκοπούς, τις αρχές και τις διατάξεις αυτές, καθόσον είναι αναγκαίο να λαμβάνονται υπόψη για την ερμηνεία των διατάξεων του κανονισμού (πρβλ. απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2003, Nilsson, C-154/02, EU:C:2003:590, σκέψη 39).

31 Πλην όμως, το ψήφισμα 13.7 της Συνδιάσκεψης των Μερών της CITES, το οποίο αποσαφηνίζει την ερμηνεία των διατάξεων της εν λόγω Σύμβασης, για τις οποίες έγινε λόγος στη προηγούμενη σκέψη, διευκρινίζει, στο σημείο 1, ότι ως «προσωπικά αντικείμενα ή είδη οικιακής χρήσης» νοούνται τα δείγματα τα οποία βρίσκονται στην κατοχή ή στην κυριότητα ορισμένου προσώπου για ιδιωτική του χρήση και όχι για εμπορικούς σκοπούς, έχουν αποκτηθεί νομίμως και μεταφέρονται ή περιλαμβάνονται στις αποσκευές του ή αποτελούν μέρος οικοσκευής υπό μετακόμιση.

32 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι το άρθρο 57, παράγραφος 1, του κανονισμού 865/2006 ορίζει ότι η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 338/97 δεν ισχύει για δείγματα τα οποία χρησιμοποιούνται για πρόσκτηση εμπορικού κέρδους, πωλούνται, επιδεικνύονται για εμπορικούς σκοπούς, φυλάσσονται για πώληση, προσφέρονται για πώληση ή μεταφέρονται για πώληση.

33 Συνεπώς, τόσο από το γράμμα του άρθρου 57, παράγραφος 1, όσο και από εκείνο του ψηφίσματος 13.7 της Συνδιάσκεψης των Μερών της CITES προκύπτει ότι αποφασιστικό κριτήριο για τον χαρακτηρισμό του εισαγόμενου δείγματος ως «προσωπικού ή οικιακού αντικειμένου» αποτελεί το να μην προορίζεται για εμπορικούς σκοπούς, η δε ερμηνεία αυτή ενισχύεται και από τους σκοπούς που επιδιώκει ο κανονισμός 338/97.

34 Ως προς το ζήτημα αυτό, υπενθυμίζεται, τρίτον, ότι το καθεστώς προστασίας που προβλέπεται για τα δείγματα ειδών των παραρτημάτων Α και Β του κανονισμού 338/97 αποσκοπεί στην πληρέστερη δυνατή προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους, τηρουμένων των σκοπών, των αρχών και των διατάξεων της CITES (απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2014, Sofia Zoo, C-532/13, EU:C:2014:2140, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

35 Πλην όμως, στο προοίμιο του ψηφίσματος 13.7 της Συνδιάσκεψης των Μερών της CITES διευκρινίζεται ότι τα δείγματα ειδών του παραρτήματος Ι της εν λόγω Συμβάσεως, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι οξύρρυγχοι, δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται κυρίως για εμπορικούς σκοπούς στη χώρα εισαγωγής.

36 Επομένως, τόσο από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται ο κανονισμός 338/97 όσο και από τους σκοπούς που επιδιώκει προκύπτει ότι ένα νεκρό δείγμα, μέρος δείγματος ή προϊόν που παράγεται από αυτά, όπως το χαβιάρι από είδη οξυρρύγχου, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «προσωπικό ή οικιακό αντικείμενο», κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, όταν ο εισαγωγέας επιδιώκει εμπορικό σκοπό. Αντιθέτως, ο χαρακτηρισμός αυτός γίνεται δεκτός εφόσον το χαβιάρι από είδη οξυρρύγχου βρίσκεται στην κατοχή ή στην κυριότητα του εισαγωγέα για ιδιωτική του χρήση και για μη εμπορικούς σκοπούς, τούτο δε ανεξαρτήτως του αν προορίζεται να προσφερθεί ως δώρο σε τρίτο.

37 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, κατ' ορθή ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 338/97, το χαβιάρι από είδη οξυρρύγχου μπορεί να θεωρηθεί, κατά την εισαγωγή του στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, ως «προσωπικό ή οικιακό αντικείμενο», κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης, όταν προορίζεται να προσφερθεί ως δώρο σε τρίτο, εφόσον από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει εμπορικός σκοπός, και ως εκ τούτου μπορεί να ισχύσει για αυτό η προβλεπόμενη στην ως άνω διάταξη παρέκκλιση από την υποχρέωση του εισαγωγέα να προσκομίσει άδεια εισαγωγής.

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

38 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 57, παράγραφος 5, στοιχείο α', του κανονισμού 865/2006 έχει την έννοια ότι μόνον η εισαχθείσα ποσότητα χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου η οποία υπερβαίνει την ανώτατη ποσότητα των 125 g κατ' άτομο πρέπει να κατασχεθεί από την τελωνειακή αρχή, για τον λόγο ότι ο εισαγωγέας δεν κατέχει άδεια για την πραγματοποιούμενη εισαγωγή, και όχι ολόκληρη η ποσότητα που εισήχθη στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.

39 Κατά τη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 25 της παρούσας απόφασης, για την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αυτή αποτελεί μέρος.

40 Ως προς το ζήτημα αυτό, υπενθυμίζεται κατ' αρχάς ότι, δυνάμει του άρθρου 57, παράγραφος 5, στοιχείο α', του κανονισμού 865/2006, ο εισαγωγέας δεν υποχρεούται να προσκομίσει άδεια εισαγωγής στην αρμόδια τελωνειακή αρχή για την εισαγωγή στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης ποσότητας χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου η οποία δεν υπερβαίνει την ανώτατη ποσότητα των 125 g κατ' άτομο.

41 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από το γράμμα της διάταξης αυτής δεν είναι δυνατόν να αποσαφηνιστούν οι συνέπειες που έχει η υπέρβαση της ως άνω ανώτατης ποσότητας των 125 g όσον αφορά τον καθορισμό της ποσότητας χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου που πρέπει να κατασχέσει η αρμόδια τελωνειακή αρχή.

42 Όσον αφορά, εν συνεχεία, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η διάταξη αυτή, επισημαίνεται ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 338/97 θέτει την αρχή ότι η εισαγωγή δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Β εξαρτάται από την προσκόμιση άδειας εισαγωγής που εκδίδεται από διαχειριστικό όργανο του κράτους μέλους προορισμού.

43 Κατά συνέπεια, το άρθρο 57, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού 865/2006, το οποίο απαλλάσσει από την υποχρέωση προσκόμισης άδειας εισαγωγής τον εισαγωγέα χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου, εφόσον τηρείται η ανώτατη ποσότητα των 125 g κατ' άτομο, εισάγει παρέκκλιση από την αρχή του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 338/97 και, συνεπώς, πρέπει να ερμηνεύεται στενά (πρβλ. απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2013, Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-360/11, EU:C:2013:17, σκέψη 18 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

44 Τέλος, όσον αφορά τους σκοπούς που επιδιώκει ο κανονισμός 338/97, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο του 1 και όπως εκτέθηκε στη σκέψη 34 της παρούσας απόφασης, αποσκοπεί στην πληρέστερη δυνατή προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους.

45 Πλην όμως, η προστασία αυτή μπορεί να διασφαλιστεί μόνον εφόσον η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 57, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού 865/2006 περιορίζεται αποκλειστικά στις εισαγωγές μικρών ποσοτήτων χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου και, ως εκ τούτου, μόνον εφόσον η κατάσχεση εκ μέρους της αρμόδιας τελωνειακής αρχής καταλαμβάνει ολόκληρη την ποσότητα χαβιαριού που εισάγεται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.

46 Αντίθετη ερμηνεία σύμφωνα με την οποία, στο πλαίσιο της ως άνω παρέκκλισης, πρέπει να κατάσχεται από την αρμόδια τελωνειακή αρχή μόνον η ποσότητα χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου που υπερβαίνει την ανώτατη ποσότητα των 125 g κατ' άτομο θα είχε επιπλέον ως αποτέλεσμα, όπως υπογράμμισε η Τσεχική Κυβέρνηση με τις γραπτές παρατηρήσεις της, την ενθάρρυνση της εισαγωγής των εν λόγω προϊόντων που έχουν ληφθεί από δείγματα ειδών του παραρτήματος Β του κανονισμού 338/97 χωρίς άδεια εισαγωγής και θα αντιστρατευόταν τον σκοπό διευκόλυνσης των τελωνειακών διατυπώσεων και πραγματοποίησης αποτελεσματικών ελέγχων, ο οποίος εξαγγέλλεται στην αιτιολογική σκέψη 12 του εν λόγω κανονισμού καθώς και στις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 6 του κανονισμού 865/2006.

47 Ως προς το ζήτημα αυτό, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι το Finanzgericht Düsseldorf (φορολογικό δικαστήριο Ντίσελντορφ) έκρινε ότι δύο κουτιά χαβιαριού 50g έκαστο, ήτοι συνολική ποσότητα 100 g κατ' άτομο, θα έπρεπε να επιστραφούν στην προσφεύγουσα από το κεντρικό τελωνείο Β. Εντούτοις, η κρίση αυτή, πέραν του ότι στερεί την ΧΥ από τα επιπλέον 25 g χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου τα οποία επιτρεπόταν, λαμβάνοντας υπόψη την εν λόγω ανώτατη ποσότητα των 125 g κατ' άτομο, να εισαγάγει χωρίς προσκόμιση σχετικής άδειας εισαγωγής, καταδεικνύει την περιπλοκότητα των διαδικασιών που θα αντιμετώπιζαν οι τελωνειακές αρχές στην περίπτωση που θα έπρεπε να κατάσχεται μόνον η υπερβάλλουσα ποσότητα χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου.

48 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 57, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού 865/2006 έχει την έννοια ότι, όταν η ποσότητα χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου που εισάγεται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης υπερβαίνει την ανώτατη ποσότητα των 125 g κατ' άτομο και ο εισαγωγέας δεν διαθέτει άδεια για την πραγματοποιούμενη εισαγωγή, πρέπει να κατάσχεται από την τελωνειακή αρχή ολόκληρη η εισαγόμενη ποσότητα χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου.

Επί των δικαστικών εξόδων

49 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Κατ' ορθή ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 338/97 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1320/2014 της Επιτροπής, της 1ης Δεκεμβρίου 2014, το χαβιάρι από είδη οξυρρύγχου μπορεί να θεωρηθεί, κατά την εισαγωγή του στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, ως «προσωπικό ή οικιακό αντικείμενο», κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης, όταν προορίζεται να προσφερθεί ως δώρο σε τρίτο, εφόσον από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει εμπορικός σκοπός, και ως εκ τούτου μπορεί να ισχύσει για αυτό η προβλεπόμενη στην ως άνω διάταξη παρέκκλιση από την υποχρέωση του εισαγωγέα να προσκομίσει άδεια εισαγωγής.**

2) **Το άρθρο 57, παράγραφος 5, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 865/2006 της Επιτροπής, της 4ης Μαΐου 2006, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού 338/97, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/870 της Επιτροπής, της 5ης Ιουνίου 2015, έχει την έννοια ότι, όταν η ποσότητα χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου που εισάγεται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης υπερβαίνει την ανώτατη ποσότητα των 125 g κατ' άτομο και ο εισαγωγέας δεν διαθέτει άδεια για την πραγματοποιούμενη εισαγωγή, πρέπει να κατάσχεται από την τελωνειακή αρχή ολόκληρη η εισαγόμενη ποσότητα χαβιαριού από είδη οξυρρύγχου.**

(υπογραφές)